

Que el rei no es passi

Dij, 9/06/2016 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

Després que el rei David deixés embarassada Betsabé i fes matar el seu marit Uries per apropiar-se de la seva dona, el profeta Natan és enviat per Déu a fi de retreure al rei el seu pecat. Un fragment de la intervenció de Natan i la resposta de David el llegim a la primera lectura d'aquest diumenge (2Sa 12,7-10.13). L'incident ens proporciona una excusa per conèixer com eren les relacions entre el profetisme i la monarquia.

L'organització política i social amb tribus i la intervenció dels jutges, líders puntuals, arribà un moment històric que esdevingué obsoleta. Israel volgué una monarquia, el model organitzatiu que tenien els grans països veïns: Egipte, Assíria. La petició d'un rei a Samuel per part del poble representà un rebuig a la reialesa de Déu (1Sa 8,7). Samuel adverteix dels riscos que suposaria instaurar el règim monàrquic. Amb tot el projecte tirà endavant. La institució monàrquica serà una realitat amb la condició que quedi sota el control de la profecia carismàtica.

En els pobles del pròxim Orient el rei era, a la terra, el representant de la divinitat. La teologia deuteronomista, present en els llibres de Samuel i Reis, afirma contràriament que la monarquia és una institució d'origen humà perquè ha estat volguda per el poble però que adquireix la seva legitimitat perquè Déu intervé en el nomenament del rei i aquest està sotmès, com el poble, a la llei del codi deuteronòmic. Les relacions entre profetes i reis sempre van ser difícils perquè, al cap i a la fi, és l'etern conflicte entre el poder polític i el poder religiós. El monarca necessita el profeta perquè recolzi i avaluï el seu poder i el profeta haurà de vetllar perquè el rei compleixi la llei com tothom. El profeta és el que posa el rei al seu lloc.

La història bíblica de la monarquia ensenya que la profecia és l'enllaç que connecta l'autoritat reial amb els principis de la Torà, la Llei. Quan el rei no la compleix s'oblida de la seva funció representativa perquè ell ha de ser el primer en el compliment de la llei. Quan no ho fa, apareix llavors la figura del profeta recordant al rei les seves obligacions. Algú ho ha de dir al rei. El rei ha d'obeir la paraula de Déu representada en la veu del profeta.

És en aquest context que cal situar la intervenció de Natan. Sovint trobem els profetes al costat del rei, a vegades semblen més un camarlenc que un profeta. En ocasions són consultats (1 Re 22,6; 2Re 8,8; 13,14-19) però en altres són ells els profetes qui s'adreça al rei sense demanar permís per retreure'ls quelcom que no han fet bé (1 Re 14,7-11; 16,1-4.7; 18; 21,17-23; Jr 22,13-19). Aquest és el cas de Natan. David ha pecat cometent adulteri. Segons el llibre del Levític aquest pecat mereix la mort (Lv 20,10), no obstant, Natan li diu que no morirà. El que el profeta retreu a David és que el rei hagi fet un ús desmesurat del seu poder aprofitant-se dels seus subordinats.

La mort d'Uries és greu, l'adulteri també, però el que Natan retreu a David és que hagi actuat amb un abús de poder imposant el seu caprici reial per sobre els qui estan en inferioritat de condicions. L'actuació de David està en contradicció amb l'esperit del deuteronomi que defensa la causa del pobre (Dt15). La intervenció de Natan corregeix la desmesura del poder del rei.

“L’espasa no s’apartarà mai més de casa teva” (v.10). Natan anuncia les desgràcies que sobrevindran a la dinastia de David. A la mort de Salomó el regne es dividirà en dos i els llibres dels Reis no escatimaran cap crítica a les idolatries i pecats dels reis que vindran, explicant així la causa que comportà l’exili de Babilònia.

Diumenge 11 durant l’any. 12 de Juny de 2016